

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ**

30 Οκτωβρίου 2023

**Πραγματοποιήθηκε συνέντευξη Τύπου
για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της παγκύπριας έρευνας
για το φαινόμενο της βίας στο σχολείο**

Το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ), μέσω του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου, πραγματοποίησε σήμερα, 30 Οκτωβρίου 2023, συνέντευξη Τύπου για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της παγκύπριας έρευνας με τίτλο: **«Δημιουργία Μηχανισμού Συλλογής Δεδομένων σχετικά με το Φαινόμενο της Βίας στο Σχολείο»**.

Στη συνέντευξη Τύπου, χαιρετισμό απηύθυνε η Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας δρ Αθηνά Μιχαηλίδου και παρευρέθηκαν Ανώτερα Στελέχη του ΥΠΑΝ, η Αναπληρώτρια Διευθύντρια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου δρ Έλενα Χατζηκακού, καθώς και άλλοι υπηρεσιακοί παράγοντες. Τα αποτελέσματα της έρευνας παρουσίασε ο δρ Κώστας Φάντης, Καθηγητής Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου και ανάδοχος του δημόσιου διαγωνισμού για τη διεξαγωγή της εν λόγω έρευνας.

Αναφορικά με την έρευνα **«Δημιουργία Μηχανισμού Συλλογής Δεδομένων σχετικά με το Φαινόμενο της Βίας στο Σχολείο»**, σημειώνεται ότι πραγματοποιείται στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Πρόληψη και Διαχείριση της Βίας στο Σχολείο (2018 – 2024), της οποίας την ευθύνη του σχεδιασμού και παρακολούθησης της υλοποίησης έχει το ΥΠΑΝ. Η έρευνα, η οποία είναι διαχρονική (2019-2024) απευθύνεται σε όλα τα δημόσια και ιδιωτικά σχολεία της Κύπρου, όλων των βαθμίδων και συγκεκριμένα στους/στις μαθητές/μαθήτριες από 10 ετών και άνω, στους γονείς/κηδεμόνες παιδιών 4 ετών και άνω, καθώς και στους/στις εκπαιδευτικούς. Αποσκοπεί, αφενός, στην εξαγωγή βασικών αποτελεσμάτων και συμπερασμάτων για τις μορφές, την έκταση και τις τάσεις που χαρακτηρίζουν το φαινόμενο της σχολικής βίας στο κυπριακό εκπαιδευτικό πλαίσιο και αφετέρου στην παροχή εισηγήσεων για χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής. Παράλληλα, στόχος της έρευνας είναι να εξετάσει τη

συσχέτιση του φαινομένου της βίας στο σχολείο με διάφορες παραμέτρους που έχουν να κάνουν με το σχολικό και οικογενειακό περιβάλλον, το ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο και τους ατομικούς παράγοντες που αφορούν τους ίδιους τους/τις μαθητές/μαθήτριες, τους γονείς/κηδεμόνες καθώς και τους/τις εκπαιδευτικούς.

Σύμφωνα με την παρουσίαση του δρος Φάντη, ένα μικρότερο ποσοστό θυτών θυματοποιεί ένα μεγάλο ποσοστό μαθητών και τα κορίτσια διαφαίνεται ότι έχουν μεγαλύτερο ρίσκο θυματοποίησης, ιδιαίτερα σχεσιακής μορφής, ενώ ένας στους πέντε εφήβους είναι θύμα κυβερνοεκφοβισμού, στοιχεία που συνάδουν και με διεθνή δεδομένα.

Η εμπλοκή σε περιστατικά σχολικής βίας αυξάνει σημαντικά τον κίνδυνο για: α) χαμηλές σχολικές επιδόσεις, β) εμπλοκή σε εγκληματικές ενέργειες και αντικοινωνική συμπεριφορά, γ) ανάπτυξη άγχους και κατάθλιψης και δ) χαμηλή ποιότητα ζωής. Τα θύματα, πέρα από σωματικές συνέπειες (μώλωπες, πονοκεφάλους, στομαχόπνους, αϋπνία, απώλεια όρεξης), παρουσιάζουν συναισθηματικές δυσκολίες, όπως ανησυχία, άγχος, απομόνωση ακόμη και κατάθλιψη, καθώς και συνέπειες που αφορούν στη σχολική τους επίδοση.

Επιπρόσθετα, η λειτουργία των σχολείων επηρεάζεται αρνητικά από επιθετικές, βίαιες και παραβατικές συμπεριφορές, ενώ περίπου το 2% των μαθητών/μαθητριών παρουσιάζει ακραίας μορφής προβλήματα συμπεριφοράς, όπως παραβατικότητα, εναντιωματικότητα και επιθετικότητα προς συνομήλικους, αλλά και προς εκπαιδευτικούς. Τα χαρακτηριστικά αυτών των συμπεριφορών αναπτύσσονται σε αρκετά νεαρή ηλικία, συνεπώς η έγκαιρη αναγνώρισή τους και η προσπάθεια για ανάπτυξη των κατάλληλων δεξιοτήτων διαχείρισης συμπεριφοράς από την προσχολική ηλικία είναι πολύ σημαντική για τη μείωση της σχολικής βίας.

Το θετικό σχολικό κλίμα αποτελεί σημαντικό προστατευτικό παράγοντα για τη μείωση του φαινομένου της βίας. Η ποιότητα του σχολικού περιβάλλοντος, η οποία βιώνεται από τους/τις μαθητές/μαθήτριες και εκπαιδευτικούς επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την ψυχική διάθεση, τη συμπεριφορά, την ποιότητα ζωής, αλλά και την απόδοση στο εκπαιδευτικό έργο. Η πρόληψη της βίας στο σχολικό πλαίσιο, συνδέεται με μείωση της πιθανότητας περιθωριοποίησης και θυματοποίησης των μαθητών/μαθητριών, αύξηση της ενσυναίσθησης και ανθεκτικότητας, αλλά και υποστήριξης από συνομήλικους. Ένα σημαντικό εύρημα είναι ότι οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν σε προγράμματα επιμόρφωσης σε θέματα βίας είχαν μεγαλύτερες πιθανότητες να

εντοπίζουν σχολικές συγκρούσεις, να δουλεύουν με τους εμπλεκόμενους και να καταβάλλουν προσπάθειες, ώστε να επιλύσουν περιστατικά εκφοβισμού. Επίσης, η σχολική βία δεν παρατηρείται μόνο μεταξύ μαθητών/τριών, αλλά παρατηρείται βία ή οποια εμπλέκει και εκπαιδευτικούς και γονείς (σε μικρότερα ποσοστά).

Στην παρέμβασή της, η Υπουργός Παιδείας, μεταξύ άλλων, ανέφερε ότι στη βάση των μέχρι τώρα αποτελεσμάτων αυτής της έρευνας δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην πρόληψη και τόνισε ότι κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά 2023-2024 έχει αρχίσει να υλοποιείται η εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος ενισχυτικής διδασκαλίας με δεύτερο/η νηπιαγωγό σε αριθμό δημοσίων νηπιαγωγείων, με έναν από τους στόχους του τη στήριξη μικρών παιδιών με δυσκολίες προσαρμογής. Το πρόγραμμα εντάσσεται στο πλαίσιο της πρώιμης παρέμβασης και πρόληψης από την προσχολική εκπαίδευση.

Επίσης, ανέφερε ότι για να επιτευχθεί η πρόληψη, δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στη συμβολή του Υπεύθυνου Τμήματος, στους Συμβούλους Επαγγελματικής Αγωγής, στους Εκπαιδευτικούς Ψυχολόγους, καθώς και σε άλλες δομές του ΥΠΑΝ, οι οποίες εργάζονται συστηματικά στον τομέα της πρόληψης.

Καταληκτικά, τόνισε, ότι το ΥΠΑΝ προωθεί την πολιτική της μηδενικής ανοχής στη βία καθώς και την ανάπτυξη θετικού σχολικού κλίματος. Συνεπώς, όλες οι Διευθύνσεις και Υπηρεσίες του ΥΠΑΝ εργάζονται συστηματικά για την πρόληψη αλλά και την αντιμετώπιση διάφορων μορφών βίας, στηρίζοντας παιδαγωγικά τους/τις εκπαιδευτικούς, μέσα από ποικίλες δράσεις και παρεμβάσεις, αλλά και ενδυναμώνοντας γονείς, μαθητές και μαθήτριες, με έμφαση την έγκαιρη εφαρμογή προγραμμάτων από την προσχολική ηλικία.

Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας, ανέφερε η κ. Μιχαηλίδου, αποτελούν σημαντική τεκμηρίωση ως προς τους σχεδιασμούς του Υπουργείου, το οποίο επιζητά τη σύζευξη έρευνας και πράξης, και το οποίο έχει θέσει ως προτεραιότητα τη διασφάλιση ενός περιβάλλοντος απαλλαγμένου από κάθε μορφή βίας για όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας.

Κλείνοντας, η Υπουργός Παιδείας κάλεσε όλους και όλες να στηρίξουν και να συμμετάσχουν στην παρούσα έρευνα, έτσι ώστε να εξαχθούν έγκυρα και αξιόπιστα αποτελέσματα τα οποία θα αξιοποιηθούν προς την κατεύθυνση της μείωσης και αντιμετώπισης του φαινομένου της βίας και της παραβατικότητας στο σχολείο.

